

Yayın Değerlendirme / Book Reviews

Lars Johanson, Türkçede Görünüş, çev. Nurettin Demir, Ankara 2016: Grafiker Yayınları.

Mehmet Aydın*

Her alanda olduğu gibi Türk dili araştırmaları alanında da mutlaka Türkçeye çevrilmesi gerektiği düşünülen bazı eserler vardır. Bu tür eserlerden biri Lars Johanson'un *Aspect im Turkischen* adlı (Uppsala 1971) çalışmasıdır. Bu eser, 2016 yılı içinde yazarın doktora öğrencisi Nurettin Demir tarafından Türkçeye çevrilerek yayımlanabilmiştir.

Metni baştan sona kadar okuyunca niçin 1971'de yayımlanan bir çalışmanın 2016 yılında ancak çevrilebildiğini insan daha iyi anlıyor. Demir'in de eserin önsözünde belirttiği gibi *Türkçede Görünüş* mutlaka çevrilmesi gereken bir metindir ama çevrilmesi kolay bir metin değildir; deyim yerindeyse tam olarak çetin bir metindir.

İnsanın en zor sınavlarından biri zamanla sınavıdır. Bütün dinler gibi felsefe tarihi içinde de insanın zamanla ilgili sınavının izlerine rastlamak mümkündür. Gramerin başlangıçta felsefenin bir kolu olarak geliştiğini, dolayısıyla orada da insanın zamanla ilgili sınavıyla ilgili tartışmaların sürdürüldüğünü söyleyebiliriz. İnsanın zamanla sınavı üzerine bir metin Agustinus'un İtiraf-ları içinde yer alır:

'17. İşte bu yüzden senin herhangi bir şey yaratmadığın bir zaman yoktu, çünkü zamanı sen yaratmışsın. Hiçbir zaman ezeli ve ebedi olarak seninle bir arada bulunamaz, çünkü sen baki kalınsın. Zaman da baki kalsaydı zaman olmazdı. Peki o hâlde zaman ne? Kim bunu öyle kolayca açıklayabilir? Kim bunu düşüncesinde kavrayabilir ki kelimelere döküp açıklayabilsin? Oysa konuşmalarımız esnasında sıkça geçen şu zaman kelimesinden daha aşına olduğumuz, hemencecik tanıdığımız başka bir kelime var mı? Sahiden hemen anlıyoruz, hem kendimiz söyledüğümüzde anlıyoruz, hem bir başkasının söylediğini işittiğimizde, her iki şekilde de anlıyoruz. Peki o hâlde zaman ne? Hiç

* Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümü Bişkek – Kırgızistan
mehmeta@omu.edu.tr

kimse bana sormazsa biliyorum da biri sorup da açıklama yapmam gerektiğinde bilmiyorum. Buna rağmen bildiğimden eminim diyeceğim bir şey varsa o da şudur: Hiçbir şey geçip gitmemiş olsa geçmiş zaman olmaz, hiçbir şey gelecek olmasa gelecek zaman olmaz, hiçbir şey şu an olmamış olsa şimdiki zaman olmaz. O hâlde şu iki zaman yani geçmiş ve gelecek zaman nasıl var olabiliyor, yani geçmiş artık yoksa gelecek de henüz yoksa? Şimdiye gelirsek, eğer şimdi hep şimdi olmuş olsaydı ve geçmişe akıp gitmemiş olsaydı, zaman olmaktan çıkıp ezeli ebedi olurdu. Bu yüzden şimdinin zaman olması geçmişe akıp gidecek olmasından kaynaklanıyorsa, şimdinin olduğunu nasıl söyleyebiliyoruz, varlık sebebi olmamaya dayandığına göre? Yani aslına bakarsanız zaten var olmamaya yönelik olmamış olsaydı, biz zamanın var olduğunu söyleyemezdik.” (Augustinus, İtiraflar, çev. Çiğdem Dürüşken, Kabalcı Yayınevi, İstanbul 2010, s. 373-374).

Lars Johanson'un, Nurettin Demir tarafından *Türkçede Görünüş* adıyla çevrilen çalışması *sunuş, kaynaklar, dizin, terimler ve karşılıklar listesi dışında; kuramsal temeller, zaman ve söylem tipi, sınırlararasılık, odaklılık, odaklılık karşılıklarının işlevleri, görünüş ve eylem öbeği, ana görünüş zıtlıklarının işlevleri* ve sınır sonrasılık şeklinde sekiz bölümden oluşuyor.

Johanson, kuramsal temeller kısmında çalışmasının amacını ve dayanaklarını, kendisinden önce bu konuda yapılan çalışmaları ayrıntılı olarak tartışır. Yazarın özellikle üzerinde durduğu husus, kendisinden önce yapılan çalışmaların önemli bir bölümünde kılınışla görünüşün birbirine karıştırılmasıdır. Johanson'un eserini değerlendiren Agop Dilaçar, o döneme kadar yazılan gramer kitaplarının çoğunda *ya görünüş ile kılınışın terim olarak ya hiç bulunmadığını ya da birbirine karıştırıldığını, görünüş'ün genellikle kılınış anlamında kullanıldığını* vurgulamıştır. *Kılınış'ı fiil mastarının bildirdiği ana anlama bağlı bir süreç türü, görünüş'ü çekime uğramış fiilin taşıdığı kavramda süreç bakımından konuşanın özel bir başkalaşım yapması* biçiminde tanımlayan Dilaçar bu terimlerin dilbilgisi kitaplarımıza girmesi gerektiğini işaret etmiştir. [Dilaçar Agop (1974), *Türk Dilinde "Kılınış"la "Görünüş" ve Dilbilgisi Kitaplarımız*, TDAY Belleten, 1973, s. 159-171].

Fiillerin tabanı kendiliğinden bir kılınış özelliği taşır ve o dilin konuşurları tarafından fiillerin bu özellikleri ortaklaşa bilinir. Kılınış özellikleri bakımından fiillerin sınıflandırılmasıyla ilgili bazı denemeler yapılmıştır. Bu denemeler içinde Johanson'un sınıflandırmasının yaygınlık kazandığı ifade

edilmektedir (bk. Mustafa Uğurlu, “Türkiye Türkçesinde ‘Bakış’ (‘Aspekto-tempora’), *Türkbilig* 2003/5, 124-133).

Üzerinde çalıştığı konuyla ilgili birçok kaynağı çok ciddi bir süzgeçten geçirerek değerlendiren yazar, eserinin, Rundgren’in çalışmalarının ayrıca ele alındığı “Studien zur reichstürkischen Verbalsyntax” [İmparatorluk Türkçesi Fiil Sentaksı Hakkında Araştırmalar] (1966; krş. kaynakça) adlı araştırmasına dayandığını ifade etmiştir (s. 25).

Malzeme üzerine yoğunlaşan geleneksel Türkolojinin bu malzemenin değerlendirilip tasvir edilmesine yeteri kadar ilgi göstermediğini vurgulayan (s. 25) Johanson, birçok yayınında malzeme kadar, derlenen malzemenin sistematik olarak ele alınmasının da önemli olduğuna dikkati çekmiştir.

Kılınış fiilin tabanı ile ilgili, görünüş ise doğrudan doğruya çekimli fiille ilgili bir kategoridir. “Johanson’un aspekt (görünüş) modeli, konuşurun gerçek zamanda olan olayları farklı bakış açılarından aktarması esasına dayanır. Olayın gerçekleştiği an, olayın aktarıldığı an ve zaman çizelgesinde atıf yapılan an arasındaki farklı ilişkiler değişik bakış açılarına imkân verir.” (Nurettin Demir, “Dilbilimsel Türkoloji ve Lars Johanson”, *Uluslararası Türkçenin Batılı Elçileri Sempozyumu Bildirileri* 5-6 Kasım 2012, İstanbul 2016: Türk Dil Kurumu yayınları, s. 118).

Bildirme morfemlerini değerlendiren Johanson, *gelecek zamanı*, bildirme kipi paradigmasının dışına taşır. Dolayısıyla *gelecek zamanı* iletişimin gerçekleştiği anda henüz başlamış bile olmayan fiisel hareketleri anlattığı için görünüş sistemi içinde görmez (s. 28).

Johanson, çalışmasının çerçevesi içinde, görünüş açısından (*iyor, ir, di, miş*) zaman biçim birimlerini [Johanson’dan, Demir birlik olarak çevirmiş] ve (*iyordu, irdi, mişti, miştir, diydi, mekte[dir], iyordur* vb. biçimbirimlerle “tasviri” ve her seferinde ol- veya bulun- yardımcı fiilleriyle kullanılan *ir oldu, miş bulunuyor* vb. yapıları tartışıp değerlendirmiştir.

Yazar, bütüncesini, çağdaş Türkiye Türkçesi edebî dilinin her tür metninin esasen Türkçeyi temsil edebileceği varsayımından yola çıkarak oluşturmuştur (s. 31). Ancak eseri baştan sona okuyanlar yazarın en çok alıntıyı Nazım Hikmet’ten yaptığını göreceklerdir. Elbette bu bir tercih meselesidir. Buna rağmen Johanson’un birçok metinden aldığı kesitler, bu metin parçalarının

seçimine yazarın ne kadar çok mesai harcadığını gösterecek niteliktedir.

Çalışmasının değiştirilmiş biçimiyle M. S. Ruipérez (1954 özellikle 1-4) ve F. Rundgren (1916b: özellikle 21-56) tarafından geliştirilen yöntemsel anlayışa dayandığını ifade eden Johanson, eserinin bu anlayışın uygunluğunun sınanması olarak değerlendirilebileceğini de belirtmiştir.

Yazar, görünüş açısından işlevsel tanımlamayı konuşur ve durumla ilişkili şu sorulara dayandırmaktadır: “1. Gönderge (durum) hangisidir? 2. Bu durum, konuşur tarafından nasıl tasarlanmıştır? 3. Konuşur onu nasıl ortaya koymak istemektedir? 4. Tam da bu eğilimi ifade etmek için sistemin sunduğu imkânlar nelerdir? 5. Münferit durumlarda bu araçlarla eğilim nasıl ifade edilmektedir.” (s. 47). Bu çerçeve içindeki gönderge, durum mu demektir? Belki buradaki göndergeyi “gerçek durum” diye çevirmek daha uygun olurdu.

Türkçede Görünüş iddialı olmasına iddialı bir çalışmadır. Zaten iddiası olmayan bir çalışma ölü doğmuş sayılır. Buna rağmen Johanson, çalışmasının “deneme yanılmaya dayanan bir ön çalışma” olduğunu özellikle vurgulamıştır. Yazar, Türkçede fiil çekim sisteminin görünüş açısından tam bir tanımlamasının ancak Türk dilli yetkin bir dilbilimci tarafından yapılabileceğini daha baştan kabul etmiştir (s. 48). Ancak henüz böyle Türk dilli yetkin bir dilbilimci ortaya çıkıp Türkçenin fiil sistemini görünüş açısından tam olarak tanımlamaya yeltenememiştir.

Herhâlde Türklük araştırmacıları olarak bizler şimdiye kadar malzemeyi istif ettik. Artık sıra istif ettiğimiz malzemeyi tasvir etmeye geldi. Bunun için bize yetkin modeller sunan araştırmalar var.

Yazar, görünüş araştırmaları literatürünü ‘bütün dillerde ortak bir sistem konusuymuş’ gibi davranılması, ‘farklı dillerdeki yakın görünüş tasavvurlarının eşitlenmesi’ dolayısıyla eleştirir (s. 49).

Esas olarak “her olay bir sürme [cursus] ve iki sınır’a [“termini”] sahiptir: Başlangıç sınırı [terminus iniatalis] ve bitiş sınırı [terminus finalis] . Olay her zaman tam olarak belirlenemez olsa bile, aynı zamanda -bütüncül veya aralıklı- an’a [Zeitselle] da sahiptir. Her fiil yüklememesi, sözlüksel açıdan (kılınış benzeri olanlar dâhil) tanımlanabilir bir eylemi ve actio’yu ifade eden bir sözlükbirim bulundurur. Eylem diğer ögeler tarafından leksikal-eylemsel değiştirilebilir; burada katılan ögelerle birlikte sözlükbirim bir eylem öbeği [Aktionalphrase] oluşturur. Envanterdeki birliklerin eklenmesiyle gö-

rünüş öbeği [aspektphrase] ortaya çıkar.” ifadeleri çalışmanın çıkış noktasını oluşturur (s. 51).

Zamanla görünüş arasındaki ilişkiyi özellikle Sovyet Türkolojisi bağlamında tartışan Johanson’un, V. M. Nasilov’un “zaman biçimleri”nin bir görünüş karşıtlığından çıktığı fikri aklına yatmamıştır. Zaten Nasilov’un bu fikri “görünüşün anlamı fiilin hangi zamanda kullanıldığına bağlıdır” diye düşünen bir başka Sovyet Türkologu Kibirov tarafından reddedilmiştir (s. 56).

Yazar, “Hem *mişti* hem de *diydi* dilbilgisi kitaplarında öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi [plusquamperfekt] olarak adlandırılır.” diyor. Hâlbuki Türkçe dilbilgisi kitapları, *mişti* birliğini öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi, *diydi* birliğini görülen geçmiş zamanın hikâyesi şeklinde adlandırır. Burada bir sorun olduğuna çevirmen bir notla işaret edebilirdi (s. 62).

Johanson “Dilsel anlamdaki zaman, gerçek zamanla karıştırılmamalıdır: aynı zamanda olmayan olaylar, elbette dilsel anlamda zamansal açıdan eşdeğer yüklemlemelerle anlatılabilir. Diğer taraftan Kießling’in *ip* ‘sonra gelen fiili’ /.../ önceleyen olayı’ (1961:210) ifade eder biçimindeki kuralı hiç de genel geçerliliğe sahip değildir. *Yiyip içtik* gibi bir ifade, ilgili olaylar arasında *yedik* ve *içtik*’ten daha fazla sıralama ifade etmez. *Sokrat, zehri içti ve öldü*’de sıralama içeriyorsa, bu bağlamsal bilginin sonucudur. Tıpkı *içti* ve *öldü*’de olduğu gibi “art arda ilişkisi” burada mantıksal bir zorunluluktur” (s. 70) derken zamanla ilgili birçok ayrıntıyı ortaya koymuştur .

Söylem tipleriyle görünüş karşıtlıkları arasındaki ilişkiyi ele alan Johanson zaman eklerine dayanan *di temelli anlatı*, *miş temelli anlatı*, *miştir anlatısı*, *ir temelli anlatı* gibi anlatı tipleri belirlemiştir (bk. 76-84).

Johanson, çalışmasının üçüncü bölümünde görünüşle ilgili olarak sınırlararasılık meselesini ele almış ve bunun için *iyordu* ve *di* birimlerinin işlevsel özelliklerini hareket noktası olarak seçmiştir (s. 85). Bu birliklerden *iyordu* bitmemiş, *di* bitmiş geçmiş zamanı temsil eder. Dolayısıyla bu birlikler arasında Rusçadaki gibi işlevsel karşıtlık ilişkisi kurmak mümkündür. Dimitriyev *di*’yi bitmişlikle aynı saymış, *iyordu*’yu ana hatlarıyla bitmemişlik eşdeğer olarak tanımlamış ancak sadece F. Rundgren karşıtlıkların niteliğini kesinleştirmiş ve bu arada *iyordu*’yu oluş görünüşü [kursiver Aspect] ve *di*’yi onun belirli karşılığı olarak tanımlamıştır (s. 85-86).

L. Bazin'in "görünüş" terimini düzenli olarak reddettiğini nakleden Johanson, Türkiye Türkçesindeki görünüş karşıtlıklarının belirlenmesinde Rusçanın tartışmasız üst dil olarak kullanıldığını üzüntüyle işaret etmiştir. Ayrıca bu çerçevede içinde di birliğinin bitmişlik işlevi tartışılmıştır (s. 88).

Johanson, *iyordu*, di birlikleri arasındaki ilişkiyi *bitmişlik*, *süreklilik tamamlanmışlık*, *tamamlanmamışlık* ve *sınırlararasılık* açısından, bütün literatürü gözden geçirerek, enine boyuna tartışmıştır. Bu tartışmanın Türk dili araştırmaları açısından çok verimli olduğunu kaydetmek gerekir.

Yazar, *irdi* yapısını *iyordu* birliği kadar uzun tartışmamıştır. "*irdi*"nin '*alışkanlık*' ["habitativ"] olarak bilinen işlevleri *sınırlararasılığı* kanıtlar; çevirilerde *irdi* düzenli olarak diğer dillerin 'bitmemişlik' biçimlerine denk gelir (s. 105).

IV. Bölümde Johanson "odaksılık" konusunu ele alır: Odaksılık açısından *mekte*, *iyor* ve *ir*'in derecelendirilebileceğini söyleyen Johanson bunlardan hiçbirinin nitelikli odaksılık anlatmadığını vurgular: "Sınırlararası birlikler, sınırlararasılığı kaybetmeden, eylemsel belirlemeyi yüksek ve düşük seviyede ifade edebilir ve tecrübeye göre güçlü odaksılıktan zayıf odaksılığa doğru gelişirler. İstatiksel bir karşılaştırma şüphesiz, Türkçe *mektedir* ve *iyor*'un İngilizce süreklilikten çok daha az odaksıl işlevler üstlenebildiğini gösterecektir; her iki dilde de açıktır ki benzer türden karşıtlıklar söz konusudur." (s. 121).

Johanson'un *mekte* ile ilgili tespiti isabetlidir. Bu konuda Özbekçedeki maqda'nın yalnızca yazı dilinde kullanılmasıyla ilgili not da dikkat çekicidir. Ayrıca *mekte* ile *iyor* bağlamında benim ifade etmekte zorlandığım ama sezdiğim nüansa Johanson işaret etmiştir: "Bu eğilim gibi resmî ve teklifli dilde *iyor* kullanımı, *iyor* ve *mekte*'nin zaman zaman dinamik bir anlatım aracı olarak görünmesine neden olur; zaten burada kendiliğinden bir hareket (*yori-* 'yürümek') ve durgunluk (*gelmekte* 'gelme durumunda') karşıtlığı vardır (s. 126). Bu bağlamda bütün makalesini veya bildirisini *mekte* ile yazan öğrencilerime ve dostlarıma Türkçede başka yüklemleyicilerin de bulunduğunu, böyle kurulan metinlerin okunmasının ve dinlenmesinin güç olduğunu çok sık söylediğimi bir not olarak eklemeliyim. Hatta bazı dostlarımı istemeden de olsa bu yüzden biraz gücendirdiğimi üzüntüyle hissettim.

Johanson'un eserinin yalnızca yazılı metinlere dayalı, teorik bir çalışma olmadığını vurgulamak gerekir. Yazar, Türkçe konuşurlara boşluk doldurma denemeleri yaptırmak gibi birtakım deneysel yollara da başvurmuştur.

- a. Uçak yarın gel-
b. Babam yarın 50 yaşını doldur-
c. Belki teyzem de gel-

“Kaynak kişilerimizin görüşleri şöyle özetlenebilir. b’de sadece *iyor* (dolduruyor), c’de sadece *ir* (gelir) ve a’da hem *iyor* hem *ir* mümkündür. Ancak uçak yarın gelir cümlesinin ‘kesinliği’ uçak yarın gelecek veya uçak yarın *geliyor*’dan daha düşük bulundu. Aslında bunda şaşılacak bir şey yoktur, çünkü *ir* yapısal açıdan ‘şimdi’ basamağının nitelenmemiş birliğidir ve eylemin sürmekte olmasını dışarıda bırakarak eylem öbeğinin içeriğini temsil eder. *Ecek* ve *iyor*’da ise *ir* karşısındaki anlam farkını doğuran işaretli nitelikleridir. C’deki örnek *ir*’in ‘belirsizlik’ini değil, sadece belki ile [plana göre] *geliyor*’un bir arada kullanılmadığını gösterir. B örneği daha baştan belli olan takvimin “dikte ettiği” bir olayı ifade etmektedir; *ir*’in etkisi burada tuhaf olurdu. A şikkındaki cümlede uçağın uçuş planına uygun gelişinden söz edilirken de sadece *iyor* veya *ecek* kullanılabilir” (s. 158). Bu yaklaşım bir dilcinin veya dilbilimcinin nasıl çalışması ve hangi yollara başvurması gerektiğini de göstermektedir.

Görünüşle ilgili bir sınıflandırma ve sistematığın kılınışla ilgili bir sınıflandırmadan daha güç olduğunu vurgulayan Johanson kılınış benzeri bitiş dönüşümlü [finaltransformatif] (BİTD) bir sözlükbirim sınıfının varlığını her BİTD sözlükbirim, belli bir evrimsel zirveye veya son noktaya -bitiş çizgisine- erişmediği sürece meydana gelmiş sayılmayacak bir eylemi gösterdiğini varsayalım. Öl-, bunun için uygun ve görünüş araştırmalarında klasikleşmiş bir örnek olacaktır. Diğer taraftan –BİTD sözlükbirimler, bu asgari evrimsel ölçü olmadan meydana gelmiş kabul edilen eylemleri gösterir: İç-, oyna-, ve oku- sözlükbirimleri bu ölçütü yerine getiriyor görünmektedir.” (s. 167).

Yazarın *di*, *miş*, *miştir* birlikleri bağlamında söylediklerini de not etmek gerekir: “*DI*, *miş* ve *miştir* birlikleri aynı zamansal işlevlere sahiptir, ama söylem tipine bağlı rolleri açısından birbirinden ayrılırlar. Esasında sadece gösterimsel yönelmiş geçmiş zamanda rekabet ederler. Çoğu zaman gramerler *di* ve *miştir*’in işlevsel açıdan eşdeğer olduğu, ama farklı üsluplara, ‘konuşma diline’ veya ‘yazı diline’ (Lewis 1967: 122) ait oldukları kanaati uyandırır[lar]. Konuyu olduğundan basit gösteren bu tür açıklamalar, *miştir*, *miş* ve *di* arasındaki yapısal sınırları yok ederler. Sadece bağlamı dışında *miştir* ve *di* aynı görülebilir.” (s. 229).

Bütün olarak bakılırsa Johanson'un eseri fiiller, fiil çekimleri, fiillerde zaman kategorisi ve buna bağlı olarak görünüş ile kılınış konusunda nelere odaklanmamız ve nasıl çalışmamız gerektiğini göstermektedir. Bu eserin bize bazı ödevlerimizi savsakladığımızı söylediğini de sözü eğip bükmeden belirtmek gerekir. Eserin nihayet Türkçeye çevrilmesi isabetli olmuştur.

Johanson'un eserinin çevirisini hem Almancayı hem Türkçeyi bilen dilbilim ile geleneksel dilbilgisi konusunda donanımlı bir Türklük bilimci tam olarak değerlendirebilir. Ayrıca çeviriyi değerlendirecek kişinin çeviribilim konusunda da donanımlı olması beklenebilir.

O zaman haklı olarak benim bu yazıyı ne demeye yazdığım sorulabilir. Nasil ve ne sorulursa sorulsun ben bu yazıyı yazmış bulunuyorum. İlk olarak Johanson'un bu çalışması dolayısıyla 1973 yılında A. Dilaçar bir yazı yazmış ve eseri tanıtmıştır. A. Dilaçar, vaktiyle Türklük dili alanında çalışanlara çok önemli çığırar açmaya çalışmıştır. Ancak onun açmaya çalıştığı çığırar görmezden gelinmiştir. Şimdi Johanson'un çalışmasını görmezden gelmek için hiçbir mazeret kalmadığına göre Türkçenin fiil sistemi üzerinde yeni bir bakışla düşünmeye başlamanın zamanıdır. Elbette Türkçenin fiil sistemiyle ilgili her şey Johanson'un söylediklerinden ibaret değil, zaten yazar da böyle düşünmüyor olmalı. Ama Johanson'un söylediklerinin dikkate değer olmadığı söylenemez.

Mustafa Uğurlu'nun itirazına rağmen *bakış* değil *görünüş* bir terim olarak yerleşecek gibi görünüyor. Bunda *kılınış* teriminin etkisi var. Zaten Uğurlu'nun *kılınış* terimine itirazı yok.

Sonuç olarak bu yazı bir okurun, anlama ve dikkatlerini paylaşma çabası olarak değerlendirilebilir. Bu yazı Johanson'un eserini işaret ediyor ama onu bütün olarak temsil ettiği söylenemez. Zaten bir yazının başka bir metin olarak bir eseri bütünüyle temsili mümkün değildir. Türkçe konusunda yapmamız gereken meğer ne kadar çok iş varmış. Okudukça bunları biraz daha aydınlık olarak görüyorum ve başka okurlarla paylaşmaya çalışıyorum. Yeter mi? Yetmez elbet...